

ОЦІНКА МОЖЛИВОСТЕЙ ЗАСТОСУВАННЯ КАЛЬЦІЄВИХ МІНЕРАЛЬНИХ ВОД В ПРОФІЛАКТИЦІ ВТОРИННИХ КАЛЬЦІЙ-ДЕФІЦИТНИХ СТАНІВ

С.Т.Шуберт, І.С.Лемко, Л.В.Дичка, В.Г.Малиновська

Державна установа «Науково-практичний медичний центр «Реабілітація» Міністерства охорони здоров'я України», м.Ужгород, Україна, тема № 4

Більшість програм превентивного лікування вторинних порушень обміну кальцію передбачає поповнення резервів кальцію в організмі. Переваги природних джерел кальцію, зокрема, мінеральних вод (МВ), зумовлюються високою біологічною доступністю елементу, а також їх регулюючими властивостями по відношенню до функції стану органів травлення.

З метою оцінки впливу МВ на кальцій-магнієвий обмін досліджений вплив трьох МВ (Ужгородська, Шаянська, Сойминська) з різним вмістом кальцію та магнію, які коливалися відповідно від 50 до 600 мг/дм³ і від 10 до 100 мг/дм³. Обстежені 92 пацієнти із патологією органів травлення і наявністю доведених факторів ризику остеопорозу. Рівні основних елементів кальцієвого обміну - кальцію, фосфору та магнію у сироватці крові досліджували на початку і в кінці курсу питного прийому МВ.

Всі застосовані МВ виявили позитивний вплив на показники кальцій-магнієвого метаболізму, підвищуючи концентрації цих елементів в сироватці крові. Цей ефект кількісно залежав від концентрації біометалів на початку лікування – чим нижчим був початковий рівень кальцію, тим більшою була ступінь його підвищення із одночасним зниженням частоти низьких концентрацій елементу в кінці лікування. Ця закономірність більш виразною була для МВ Сойминського родовища ($\rho = -0,83$), яка містить понад 600 мг/л кальцію. Аналогічна обернена залежність виявлена для магнію ($\rho = -0,73$). Концентрації фосфору коливались в межах норми і суттєво не змінилися під впливом лікування. Ступінь підвищення рівня кальцію і магнію також залежав від концентрації цих елементів у конкретній МВ. Водночас, слід підкреслити, що підвищення рівнів кальцію і магнію в сироватці крові, особливо знижених показників, було достовірним навіть для МВ з невисокою (50-52 мг/л) концентрацією кальцію.

Таким чином, кальцієві МВ, навіть з невисоким вмістом елементу, можуть розглядатися як додаткове дієтичне джерело кальцію, яке може покривати понад 1/3 рекомендованої дієтичної норми елементу для дорослих. Виявлені закономірності динаміки кальцій-магнієвого обміну можуть слугувати базисом для диференційованого застосування таких вод в програмах первинної профілактики остеопорозу і лікування кальцій-дефіцитних станів.

Summary: It was found that intake of natural calcium-rich mineral waters have a positive influence on the calcium-magnesium metabolism at patients with osteoporosis risk factors and may be used for balneologic correction and primary prophylaxis of calcium-deficit conditions.